

Riziká investovania do pyramidových hier

(24. 8. 2018; Televízna stanica STV 1, Ranné správy; 07.30; por. 5/14; - / Iveta Gombošová)

Iveta Gombošová, moderátorka:

"Teraz sa pozrieme na investovanie, ktoré sa nemusí vždy vyplatiť. Podozrivé sú najmä ponuky firiem, ktoré sľubujú veľmi rýchle zbohatnutie za veľmi krátky čas. Môže ísť o pyramidové podvody. No a na to, na čo by sme si mali dať pozor, tak to nám už poradí Ján Jančovič z Národnej **banky** Slovenska, vitajte u nás.

Povedzte si na úvod, čo sú to vlastne tie pyramidové podvody?"

Ján Jančovič, ekonóm **Národnej banky Slovenska**:

"Pyramidové podvody majú mnoho foriem. Niekedy je ich na prvý pohľad veľmi ťažko rozoznať. Hlavnou ich charakteristickou črtou sú prísľub vysokých ziskov..."

Iveta Gombošová:

"Zbohatnutie, veľmi rýchle zbohatnutie a tie teda výnosy."

Ján Jančovič:

"Princíp, na ktorom fungujú je, že peňažné prostriedky od investorov slúžia najmä na to, aby boli vyplatené výnosy tým, ktorí do systému investovali peniaze skôr a už čakajú na ich teda vyplatenie."

Iveta Gombošová:

"Povedzte si teda, na čo by si mali dať ľudia pozor, aby nenaleteli a čo je vlastne podozrivé?"

Ján Jančovič:

"Opäť, je tu veľmi dôležitý faktor to, že je potrebné si vždycky všimnúť to, pokiaľ vám niekto sľubuje vysoké výnosy. To je ten prvý faktor, ktorý si treba všimnúť. Vo všeobecnosti **platí** základné pravidlo - čím vyšší výnos, tým väčšie riziko. Pri investovaní je potrebné vždycky zvážiť, či sľubovaný zisk je reálny. Odporúčame si pozrieť na internete, aké výnosy môže dosiahnuť klient, prípadne, aby si skontroloval konkurenciu a tak zvážil naozaj, či tieto výnosy, ktoré ponúka tá spoločnosť, do ktorej by chcel investovať, je naozaj reálna."

Iveta Gombošová:

"A povedzte si konkrétnejšie, čo znamená ten reálny výnos a čo už je možno že také prehnané a zároveň podozrivé."

Ján Jančovič:

"Je to veľmi zložitá, ale v každom prípade na krátke obdobie nemôžete očakávať príliš vysoký výnos, to znamená nejakých 20 percent, 15 percent."

Iveta Gombošová:

"Ak niekto podvodníkom už naletel počas tých pyramidových hier, čo môže robiť, aké má možnosti?"

Ján Jančovič:

"V takomto prípade sa musí naozaj obrátiť na políciu, prípadne prokuratúru najbližšie k jeho bydlisku a samozrejme, veľmi oceníme, pokiaľ sa obráti na **Národnú banku Slovenska** a pošle nám takéto oznámenie, aby sme mohli vydať upozornenie a tak varovať ostatných spotrebiteľov pred konaním danej spoločnosti."

Iveta Gombošová:

"Aby ten subjekt bol dôveryhodný, mal by mať aj nejakú registráciu, priblížite aj akú."

Ján Jančovič:

"Určite. V takomto prípade je potrebné, aby si klient skontroloval, či daný subjekt má registráciu, alebo teda povolenie buď **Národnej banky Slovenska**, alebo iného orgánu dohľadu v zahraničí a či má povolenie na výkon danej činnosti na území Slovenskej republiky."

Iveta Gombošová:

"Keď sa bavíme o tých pyramidových hrách, veď to nie je úplne nový jav ani vôbec na Slovensku a vo svete. Aký je trend? Ľudia stále naletia takýmto vysokým možno sľubom a teda rýchlemu zbohatnutiu?"

Ján Jančovič:

"Áno, v súčasnosti vzhľadom v dobe, v ktorej žijeme, je veľmi jednoduché zasielať investičné ponuky formou internetu, alebo e-mailom. A v takomto prípade je veľmi dôležité to, aby klienti nenaleteli na ponuky, ktoré sú, opäť prehnané a musia veľmi zvažovať to, či tá ponuka opäť je reálna a môžu dostať späť niektoré tieto investície."

Iveta Gombošová:

"Vy ste spomínali, že možnosťou je obrátiť sa na políciu, ak teda sme sa stali obeťou podvodov. Je nejaký príklad z minulosti, kedy sa podarilo vyšetriť, respektíve vrátiť ľuďom investície, o ktoré takto prišli?"

Ján Jančovič:

"Je to veľmi zložité. **Národná banka Slovenska** eviduje niekoľko prípadov, kedy by sa dalo povedať, že spoločnosť sa javí ako, alebo vykazuje známky pyramidovej schémy. Avšak napriek skúsenostiam z 90-tych rokov minulého storočia na Slovensku je tu pomerne veľa klientov, alebo teda investorov, ktorých láka veľmi vysoké zhodnotenie. V takomto prípade je veľmi zložité dopátrať sa po týchto spoločnostiach, lebo v mnohých prípadoch sú v zahraničí a je to veľmi zložité a v takomto prípade konajú orgány činné v trestnom konaní."

Iveta Gombošová:

"Vieme povedať aj, kde sú korene takýchto pyramidových podvodov?"

Ján Jančovič:

"Tak určite, veľmi známym bol práve pán (...), ktorý žil v Spojených štátoch a v 20-tych rokoch minulého storočia dokázal práve veľmi veľké množstvo klientov nalákať opäť na vysoký zisk, a tým sa preslávil práve v tejto oblasti."

Iveta Gombošová:

"Vy ako **Národná banka Slovenska** dbáte na to, aby vlastne ten finančný trh bol v poriadku a aby sa takéto podvody nediali. Skúsme si teda ešte zhrnúť tie základné rady ako nenaletieť, ako teda neprísť o svoje investície."

Ján Jančovič:

"Dôležité je to, aby si vždycky potenciálny investor preveril na stránke **Národnej banky Slovenska**, či má predmetná spoločnosť registráciu, alebo licenciu **Národnej banky Slovenska**, alebo zahraničného orgánu dohľadu a či má možnosť, teda či existuje možnosť podnikania aj v tejto oblasti na území Slovenskej republiky. Určite si musí vždycky skontrolovať aj rôzne vyhlásenia, alebo upozornenia, ktorá **Národná banka** na svojej stránke zverejňuje. Varovným signálom môže byť sídlo spoločnosti. Mnohé takéto spoločnosti majú sídlo práve v daňových rajoch, alebo mimo **Európskej únie**. A toto môže byť varovným signálom, prečo sa nerozhodnúť pre danú spoločnosť. Taktiež je veľmi dôležité si pohľadať na internete rôzne informácie ako blogy, kde zdieľajú investori, alebo vlastne klienti, ktorí sa už prípadne stali obeťou podvodu a v takom prípade je dôležité, aby tieto informácie zvážili."

Iveta Gombošová:

"Ďakujem vám veľmi pekne za tieto informácie a veríme, že diváci si z toho odnesú čo najviac."